

## החוק למניעת עבודת נוער ולפגיעה בעסקים קטנים/עו"ד דורון אפיק

הטעות החקיקתית המרכזית בחוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953, היא שם החוק. השם הנכון צריך היה להיות: החוק למניעת עבודת נוער ולפגיעה בעסקים קטנים. יש לי שני בנים נפלאים אשר גדלו ללא חסרון כיס אבל שניהם חונכו על ידי מגיל צעיר, בדיוק כפי שגם אני חונכתי, לעצמאות פיננסית ולהיותם אזרחים תורמים למדינה ולחברה. עם זאת, כשהבן הבכור הגיע לאחרונה לגיל 16 וביקש כעת להתחיל לעבוד באופן רשמי גילינו שפרנסי מדינת ישראל, כמו כולנו, ראו את מרי פופינס וסרטים נפלאים אחרים העוסקים בחיים באנגליה של המאה ה-19 והתרשמו מהם עמוקות. מכיוון שבשנים האחרונות רואים פחות ופחות נערים העוסקים בניקוי ארובות בישראל, נראה שהגיע הזמן שגם החקיקה הארכאית העוסקת ב(מניעת) העסקת נוער תתעדכן בהתאם.

חוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953, חוקק לפני מעל 50 שנה ולא זכה להתאמה אמיתית לעידן המודרני. כמספר דברי חקיקה ארכאיים אחרים החוק מבוסס על מציאות שכבר מזמן לא עימנו (כמו החוק העוסק ב(מניעת) העסקת נשים (ועידוד אפלייתן לרעה) שחוקק שנה אחריו). בעידן המודרני בו חלק לא קטן מהעבודות נעשה מאחורי מחשב (אשר הילדים רגילים להשתמש בו מגיל ינקות) אין שום היגיון למנוע העסקת צעירים על ידי מגבלות דרקוניות ומיותרות. להיפך, היום יותר מתמיד צריכה המדינה לעודד צעירים לצאת מהבית, להתנתק מה"אינפוזיה המיחשובית" ולעבוד בעבודה המתאימה לגילם כדי לממן לעצמם את הוצאותיהם וליצור לנו דור בעל עצמאות פיננסית ושאינו נסמך על הוריו בלבד.

בין הדרישות ההזויות שבחוק, למשל, נדרשת בדיקה רפואית של רופא משפחה כדי לקבל צעיר לכל עבודה שהיא, גם אם אינה עבודה גופנית, או למשל האיסור על העסקת צעירים אחרי השעה עשר בערב בימי לימודים או חצות בימי חופשה. דרישה הזויה נוספת היא כי המעסיק "יחזיר את הצעיר לביתו בסיום העבודה, בעצמו או באמצעות אחר מטעמו." אני יכול לנחש מה תהיה התגובה של בני או אחד מחבריו אם הם עובדים מרחק מספר מאות מטרים מהבית והמעסיק ינסה לעשות זאת.

והדובדבן שבקצפת המקולקלת: האיסור הפלילי על העסקת צעירים יהודיים בשבת (אגב, גם אם לעסק אישור עבודה בשבת). גם אם נתעלם מהעובדה שבמאה ה-21 כבר לא מאירים את הבתים בעששיות נפט וצעירים לפני צבא כבר לא הולכים כיום לישון בעשר בערב, דווקא היום בשבוע בו צעירים רוצים לעבוד (ביחוד בתקופת הלימודים) הוא יום המנוחה השבועי והמדובר בגזירה לא סבירה (שבת הדין לעבודה משום מה אוכפים אותה).

מעבר להתעלמות מזכותם של צעירים לחופש עיסוק, לעובדה שחלק מהצעירים מגיעים ממשפחות בהם נדרש מפרנס נוסף ולמסר שהמדינה מעבירה לצעירים לפיו אין באפשרותם לפתח עצמאות כלכלית, החוק למניעת העסקת נוער פוגע גם בבתי עסק קטנים אשר מאז ומתמיד התבססו על העסקת נוער. פיצריות, גלידריות, שירותי קייטרינג ואולמות אירועים אינם מסוגלים לפעול ללא הצעירים וכיבוד החוק משמעו גזר דין מוות עבורם. משמעות הדבר היא שבתי עסק אלה פועלים בלית ברירה (כבר שנים רבות) בניגוד לחוק וכי צעירים המועסקים בהם נפגעים מכיוון שהחוק אינו באמת מגן עליהם. עדיף להגביל את כמות הימים שקטין יכול לעבוד ולוודא שאין פגיעה בלימודיו מאשר להציב מגבלות חוק מיותרות ולא רלוונטיות שאיש לא מכבד.

גם אני הייתי עובד מטבח בחברת קייטרינג מאז גיל 16 וגם בעבודות אחרות ולמרות זאת, ואולי דווקא בזכות זאת, הצלחתי להפוך במהלך השנים לבעל עסק המעסיק עובדים רבים. אין נזק בחינוך לעצמאות כלכלית מגיל נמוך. להיפך. הגיעה העת לבטל חוק הזוי זה ולחוקק חוק חדש וסביר שייגן על זכויות הצעירים ולא יפגע בהם.

---

\* עו"ד דורון אפיק הינו נוטריון ועורך דין והוא השותף המנהל של משרד אפיק ושות' ([www.afiklaw.com](http://www.afiklaw.com)) המתמקד בדיני חברות, דיני מקרקעין, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, ומימון ואף הרצה בתחום במסגרת תואר מנהל עסקים Executive MBA באוניברסיטה העברית בירושלים. עו"ד אפיק בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות) ומשמש גם כבורר. לפרטים נוספים: 03-609.3.609 או במייל: [afiklaw@afiklaw.com](mailto:afiklaw@afiklaw.com)

## **The Law for Prevention of Youth Employment and Harm to Small Businesses/Doron Afik, Esq.\***

The main legislative mistake in the Israeli Youth Employment Law, 1953, is the name of the law: the correct name should have been: the law for prevention of youth employment and harm to small businesses. I have two amazing sons who grew up without any shortage of money but both, as did I, were raised to financial independence and being citizens who contribute to the state and society. However, when the eldest recently turned 16 and wished to commence working officially, we discovered that the statesman of the State of Israel, as we, watched Mary Poppins and other wonderful films depicting life in 19th century England and were deeply impressed by them. Nevertheless, because in recent years we see in Israel less and less boys engaged in chimney sweeping, it seems the time has come to update the archaic legislation for (prevention of) youth employment.

The Youth Employment Law was enacted over 50 years ago and has never been properly adapted to the modern age. As is the case with other archaic legislation the law is based on reality that long gone (similar to the law that deals with the (prevention of) employment of women (and encouraging women discrimination) enacted a year thereafter). In modern age where a fair portion of jobs is done behind a computer (to which children are accustomed since infancy), it makes no sense to set unnecessary draconian constraints preventing employment of youngsters. Now, more than ever, the State needs to encourage youngsters to get out of the house, disconnect from the "computer infusion" and work in a job appropriate to their age, to finance their expenses and create a financially independent generation.

Among the ridiculous requirements of the law, for example, is a medical examination by a family doctor required for any employment of a youngster, even if it is not physical work, or, for example, the prohibition on hiring youngster after 10 PM on school days or midnight on vacation days. Another bizarre requirement is that the employer "will return the youngster home at the end of the shift, by himself or by his representative." I can guess what the reaction of my son or one of his friends if they work a few hundred meters from home and the employer will try to do so.

And the (rotten) cherry on the top: a criminal prohibition on employment of young Jews on Saturday (even if the business holds a gen permit to work on the weekend). Even if we ignore the fact that in the 21st century they no longer light homes with oil lamps and youngsters no longer retire at 10 PM, Saturday is the day of the week when youngsters wish to work (especially during the school year) and this is an unreasonable demand (that Labor Courts for some reason insist to uphold).

Beyond the fact that the law ignores the right of youngsters to freedom of employment, the fact that some come from families where another provide is a must and the fact that the State sends a terrible message that they are not to develop economic independence, the Prevention of Youth Employment Law also damages small businesses, which have always been based on youth employment. Pizza places, ice cream parlors, catering services and banquet halls can not function without youngsters and obeying the law means a death sentence for them. This means that such businesses are forced to operate (for many years) against the law and rights of youngsters are jeopardize because the law doesn't really protect them. It is better to limit the working day in a week for youngsters and ensure studies are not jeopardized than to set unrequired limitations that nobody honors.

I too worked in a kitchen of a catering service since the age of 16 and in other jobs, and yet, or perhaps because of this, I succeeded over the years to become a business owner employing many employees. There is no harm in education for economic independence from a young age. The opposite. The time has come to cancel this archaic law and enact a new law to protect rights of youngsters and not harm them.

---

\*Doron Afik is a notary public and an attorney and is the managing partner of Afik & Co., Attorneys and Notaries ([www.afiklaw.com](http://www.afiklaw.com)). He is admitted to practice law both in Israel and in New York and is also a licensed Notary Public in Israel. Doron served an adjunct professor at Hebrew University Doron teaches Mergers and Acquisitions as part of the EMBA program. Doron's practice focuses primarily on international transactions, including mergers and acquisitions, dispute resolution and issues of public law. He is a graduate of a European Union alternative disputes resolution course and the ICC Master Class for arbitrators and also serves as arbitrator. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: [afiklaw@afiklaw.com](mailto:afiklaw@afiklaw.com).